

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/776/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4412208999
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lýdia Gálisová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4412208999.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lýdie Gálisovej a členov senátu JUDr. Márie Malíkovej a JUDr. Soni Vackovej v právnej veci žalobkyne: L. C., nar. XX.XX.XXXX, bydlisko W. XXX/XX, XXX XX F. L., proti žalovanému: B. Q., nar. XX.XX.XXXX, bydlisko K. XX, XXX XX M. S., zastúpený: Advokátska spoločnosť s.r.o., so sídlom Podzámska 32, 940 01 Nové Zámky, IČO: 36 813 401, v mene ktorého koná ako konateľka advokátka JUDr. Tatiana Timoranská, o zaplatenie 1.779,49 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 15. apríla 2015 č.k. 17C/194/2014-251, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti **p o t v r d z u j e .**

Žalobkyni sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom, v znení opravného uznesenia zo dňa 03.06.2015 č.k. 17C/194/2014-260, súd prvého stupňa zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu 1.779,49 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 1.779,49 eura od 11.04.2012 do zaplatenia do 3 dní po právoplatnosti rozhodnutia a vo zvyšnej časti návrh zamietol. Svoje rozhodnutie právne zdôvodnil ust. § 657, § 658 ods. 1 a § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Konštatoval, že charakteristickým znakom zmluvy o pôžičke je, že má reálnu povahu, na vznik záväzkového vzťahu nestačí uzavretie zmluvy, ale vyžaduje sa aj reálne odovzdanie veci dlžníkovi, pričom nie je predpísaná písomná forma zmluvy, ale veriteľ musí svoj nárok na vrátenie pôžičky preukázať. Z hľadiska skutkového stavu mal preukázané, že žalobkyňa prostredníctvom bankového prevodu dňa 27.04.2010 požičala žalovanému žalovanú sumu peňazí na účel podnikania, čo vyplývalo z predložených výpisov z účtu žalovaného a výpisov zo Živnostenského a Obchodného registra. Poukázal, že žalovaný rozbiehal od 01.02.2010 do 23.02.2010 podnikateľské aktivity. Pričom potreboval financie, ktoré obdržal jednak vo forme príspevku na podnikanie vo výške 2.497,38 eura od ÚPSVaR Nové Zámky, a od svojej matky vo výške 2.000,- eur. Pri založení podnikateľského účtu spol. ENKY Trade s.r.o. boli na tento účet poukázané finančné prostriedky vo výške 1.000,- eur z osobného účtu žalovaného a jedinou platbou na tento účet bola platba dňa 19.05.2010 od WM LINE KERESKEDELM I ES SZOLGALTATO vo výške 846,40 eura. Žalovaný nedisponoval takými financiami ako sám tvrdil, pretože bol odkázaný na príspevok na podnikanie, ako aj na financie od matky. Nijakým dôkazom v konaní nevyvrátil skutočnosť, že v danom prípade nešlo o pôžičku a že o ňu žalobkyňa ani nežiadal. To potvrdila vo svojej výpovedi aj jeho matka Mgr. W. Q., ktorá vypovedala, že 2.000,-eur dávala nielen žalovanému, ale aj žalobkyni, pretože bola šikovná a zbehlá v obchode a myslela, si, že so žalovaným budú podnikat' spoločne. Nemal preukázanú obranu žalovaného spočívajúcu v tvrdení, že žalovanú sumu žalobkyňa previedla na jeho účet za účelom úhrady bežných nákladov domácnosti. Z predložených výpisov z jednotlivých osobných účtov mal preukázané, že žalovaný mesačne poukazoval na osobný účet žalobkyne sumu od 75,- eur do 150,- eur ako

poplatky bytu, a to aj po poukázaní žalovanej sumy v mesiacoch máj až november 2010. Žalobkyňa zo svojho osobného účtu mesačne trvalým príkazom uhrádzala nájomné vo výške 104,50 eura. Žalovaný nepreukázal, že by uhrádzal náklady na vedenie domácnosti a výdavky spojené so starostlivosťou o dieťa. Jeho výpoveď o delení spoločných výdavkov bola rozpore s obsahom odporu. Na pojednávaní dňa 23.01.2015 vypovedal, že kým bola žalobkyňa zamestnaná, všetky výdavky si delili na polovicu. V odpore uvádzal, že zo svojho účtu platil všetky náklady na domácnosť, stravu a ošatenie. Ďalej prvostupňový súd uviedol, že žalovaný bol od júla 2009 do augusta 2010 nezamestnaný a jeho príjem z podnikania bol v začiatkoch neistý (jeden mesiac zarobil 100,- až 200,- eur, ďalší nie). Vyjadrenie o poukazovaní finančných prostriedkov žalovaným na účet žalobkyne, ako aj o ich prevýšení nad žalovanú sumu, považoval za účelovú obranu, nakoľko v konaní si neuplatnil uvedenú sumu vzájomným návrhom. Z výpovede účastníkov konania bolo preukázané, že výdavky na vedenie spoločnej domácnosti si uhrádzali spoločne a z predložených výpisov z účtov účastníkov bolo preukázané, že suma, ktorú žalovaný poukazoval žalobkyňi na účet bola za účelom poplatkov bytu a nie je spôsobilá na započítanie. Uložil žalovanému povinnosť zaplatiť úrok z omeškania, odo dňa nasledujúceho po uplynutí lehoty na vrátenie pôžičky vo výške 1.779,49 eura v zmysle výzvy zo dňa 29.03.2012, teda odo dňa 11.04.2012, kedy sa dostal do omeškania. Výšku úroku z omeškania nepovažoval za v rozpore s § 3 odsek 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. v znení od 01.07.2010. Vo zvyšnej časti návrh zamietol, pretože zmluva o pôžičke bola uzatvorená v ústnej forme a nemal preukázané, že žalovaný bol povinný pôžičku vrátiť do 31.12.2011. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 3 OSP a žalobkyňi, ktorá mala neúspech v pomerne nepatrných časti priznal plnú náhradu trov konania vo výške 106,50 eura pozostávajúcu zo súdneho poplatku za návrh.

Proti tomuto rozsudku v jeho vyhovujúcej časti podal včas odvolanie žalovaný a domáhal sa jeho zmeny tak, že odvolací súd návrh zamietne z dôvodu, že nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, keď žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno o svojich tvrdeniach, a súd prvého stupňa zo zisteného skutkového stavu vyvodil nesprávny právny záver. Dôvodil, že účastníci žili v spoločnej domácnosti v pomere, z ktorého sa v januári 2010 narodilo dieťa, a žili spolu až do januára 2011. Žalobkyňa poukázala na účet žalovaného žalovanú sumu dňa 27.04.2010 a tvrdila, že malo ísť o pôžičku, hoci to nevie preukázať. Preto nie je zrejmé na základe čoho súd prvého stupňa dospel k záveru, že medzi účastníkmi bola uzatvorená zmluva o pôžičke. Poukázal, že po opustení spoločnej domácnosti prebiehalo medzi účastníkmi konanie o určenie výživného a úpravu práv a povinností k mal. synovi, v ktorom sa k nároku z pôžičky voči nemu nevyjadřila. Zotrval na svojej obrane spočívajúcej v tvrdení, že finančné prostriedky mu boli poskytnuté na zabezpečenie bežných nákladov domácnosti a starostlivosť o dieťa. Poplatky si navzájom refundovali tak, aby ich platili približne v rovnakej výške. Žalobkyňa mala v tom čase len rodičovský príspevok, ktorý nepokryval ani náklady na jej výživu, preto zabezpečoval všetky výdavky s vedením domácnosti, bežnými nákupmi a zabezpečovaním starostlivosti o maloleté dieťa. Na tento účel mu žalobkyňa poskytla aj prostriedky, o ktorých tvrdí, že mu ich požičala. Ďalej uviedol, že splácal spotrebný úver súvisiaci s prerábkou bytu, kde žalobkyňa bola podielovou spoluvlastníčkou. Tvrdil, že zmluvu o pôžičke nikdy neuzavrel, jediným nesporným faktom bolo poukázanie finančných prostriedkov z účtu žalobkyne na jeho osobný účet, čo však nie je dôkazom uzatvorenia zmluvy o pôžičke, čo i len v ústnej forme.

Žalobkyňa sa k odvolaniu písomne nevyjadřila.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) po zistení, že odvolanie bolo podané účastníkom konania a v zákonom stanovenej lehote (§ 201, § 204 ods. 1 OSP) a spĺňa náležitosti ust. § 205 OSP, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP), prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP s verejným vyhlásením rozhodnutia pri splnení si povinnosti upravenej v ust. § 156 ods. 3 OSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny, preto je ho potrebné, podľa § 219 OSP, potvrdiť.

Podľa § 219 ods. 1 OSP, odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 OSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Ustanovením § 219 ods. 2 OSP je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi rozhodnutia súdu prvého stupňa a to po skutkovej ako aj právnej stránke; ak sa odvolací súd čo i len čiastočne nestotožní s týmito závermi, neprichádza do úvahy vypracovanie skráteného odôvodnenia. Môže sice doplniť dôvody uvedené v rozhodnutí súdu prvého stupňa, toto doplnenie však nemôže byť v rozpore so závermi súdu prvého stupňa, môže ho iba dopĺňať v tom zmysle, že závery odvolacieho súdu iba podporia odôvodnenie súdu prvého stupňa. Odvolací súd musí odpovedať na podstatné a právne dôvody odvolania a nemôže sa obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplniť ďalšie dôvody.

Predmetom konania pred súdom prvého stupňa bol nárok žalobkyne voči žalovanému na zaplatenie sumy 1.779,49 eura, ktorú žalobkyňa pokynom zo dňa 23.04.2010 previedla zo svojho účtu na účet žalovaného a ktorú žiadala od žalovaného vrátiť listom zo dňa 29.03.2012 v lehote do 10.04.2012. Žalobkyňa si návrhom na začatie konania uplatnila tiež úrok z omeškania zo žalovanej sumy vo výške 9% ročne od 01.01.2012 do zaplatenia, pričom v tejto časti súd prvého stupňa návrh čiastočne zamietol a priznal úrok z omeškania zo žalovanej sumy vo výške 9% ročne od 11.04.2012 do zaplatenia. Žalobkyňa tvrdila, že po ústnej dohode previedla na účet žalovaného predmetnú sumu, ktorú sa žalovaný zaviazal vrátiť do 31.12.2011. Žalovaný prevod peňažných prostriedkov na svoj účet nepopieral, namietal však povinnosť tieto vrátiť žalobkyni, keď tvrdil, že peniaze mu žalobkyňa dala za účelom ich použitia na bežnú spotrebu domácnosti a nevyhnutné výdavky. Svoje tvrdenie však súdu prvého stupňa nepreukázal.

Podľa § 657 Občianskeho zákonníka, zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

Podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pri peňažnej pôžičke možno dohodnúť úroky.

Odvolací súd preskúmal rozhodnutie súdu prvého stupňa, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že súd prvého stupňa vykonal vo veci v dostatočnom rozsahu dokazovanie potrebné pre zistenie rozhodujúcich skutočností, pričom z vykonaného dokazovania vyvodil i správny právny záver. Preto pokiaľ súd prvého stupňa vyhovel návrhu žalobkyne, ktorým sa domáhala zaplatenia sumy 1.779,49 eura titulom vrátenia pôžičky poskytnutej žalovanému keď nemal preukázanú obranu žalovaného voči uplatnenému nároku, je jeho rozhodnutie vecne správne. Odvolací súd sa s týmto záverom súdu prvého stupňa v plnom rozsahu stotožnil a preto napadnutý rozsudok ako vecne správny, podľa § 219 ods. 1 OSP, potvrdil. Taktiež sa stotožnil aj s odôvodnením napadnutého rozsudku a podľa § 219 ods. 2 OSP na tieto dôvody ďalej iba poukazuje.

Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd dopĺňa, že dôkazným bremenom sa rozumie zodpovednosť účastníka za výsledok konania, ktorý závisí od zistení z navrhnutých a vykonaných dôkazov. Procesnoprávnym následkom neunesenia dôkazného bremena účastníkom konania je jeho neúspech v spore. Účastník, ktorý neoznačil dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení, nesie nepriaznivé dôsledky v podobe takého rozhodnutia súdu, ktoré bude vychádzať zo skutkového stavu zisteného na základe vykonaných dôkazov. Rovnaké následky postihujú i toho účastníka, ktorý síce navrhol dôkazy o pravdivosti svojich tvrdení, no hodnotenie vykonaných dôkazov súdom vyústilo do záveru, že dokazovanie nepotvrdilo pravdivosť skutkových tvrdení účastníka. Dôsledkom toho, že tvrdenie účastníka nie je preukázané ani na základe navrhnutých dôkazov, ani na základe dôkazov, ktoré súd vykonal bez návrhu, je pre účastníka nepriaznivé rozhodnutie. Predpokladom dôkaznej povinnosti je tvrdenie skutočností účastníkom, tzv. bremeno tvrdenia. Medzi povinnosťou tvrdenia a dôkaznou povinnosťou je úzka vzájomná väzba. Účastník, ktorý nesplní svoju povinnosť tvrdiť skutočnosti rozhodné z hľadiska hypotézy právnej normy, spravidla ani nemôže splniť dôkaznú povinnosť. Ak ide o skutočnosť rozhodnú podľa hmotného práva, potom neunesenie bremena tvrdenia o tejto skutočnosti bude mať pre účastníka väčšinou za následok pre neho nepriaznivé rozhodnutie. Zákon účastníkom ukladá povinnosť tvrdiť všetky potrebné skutočnosti; potrebnosť, teda okruh rozhodujúcich skutočností, je určovaný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer účastníkov. Táto norma zásadne určuje jednak rozsah dôkazného bremena, t.j. okruh skutočností, ktoré musia byť ako rozhodné preukázané, jednak nositeľa dôkazného bremena. Spravidla je bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno rozdelené medzi účastníkmi v spore v závislosti na tom, ako vymedzuje právna norma práva a povinnosti účastníkov právneho vzťahu. Obvykle platí, že skutočnosti

navodzujúce žalované právo musí tvrdiť žalobca, zatiaľ čo okolnosti toto právo vylučujúce sú záležitosťou žalovaného.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že rozsah dôkazného bremena, teda okruh skutočností, ktoré musí účastník preukázať, zásadne určuje hmotnoprávna norma, ktorá je na sporný vzťah aplikovaná. Z nej potom vyplýva i to, kto je nositeľom dôkazného bremena, teda ktorý z účastníkov je povinný stanovený okruh skutočností preukázať. V prejednávanej veci sa žalovaná domáhala zaplatenia sumy 1.779,49 eura s príslušenstvom titulom poskytnutej pôžičky. Z ustanovenia § 657 Občianskeho zákonníka vyplýva, že pre uzavretie dohody o pôžičke sa nevyžaduje písomná forma, takže táto zmluva môže byť uzavretá i ústne alebo konkludentným spôsobom. Podstatnou náležitosťou obsahu takejto dohody je okrem označenia zmluvných strán, predovšetkým určenie predmetu pôžičky; z obsahu zmluvy musí vyplynúť i povinnosť dlžníka vrátiť veci rovnakého druhu (peňazí). Keďže táto zmluva je reálnou zmluvou, k jej uzavretiu zákon vyžaduje i skutočné odovzdanie predmetu pôžičky veriteľom dlžníkovi. Dokiaľ k odovzdaniu peňazí nedôjde, medzi zmluvnými stranami právny vzťah z pôžičky nevznikne. V prejednávanej veci skutkové okolnosti nasvedčujú, že medzi účastníkmi bola ústne uzavretá zmluva o pôžičke, keď žalobkyňa na základe dohody so žalovaným odovzdala - poskytla peniaze žalovanému, pričom tvrdila, že peniaze boli poskytnuté titulom pôžičky na podnikanie. Uvedené tvrdenie žalobkyne potvrdzovali aj zistené skutkové okolnosti súvisiace s podnikateľskými aktivitami žalovaného v čase poskytnutia peňazí. Žalovaný poskytnutie peňazí nepopieral, tvrdil však, že dôvodom ich poskytnutia nebola pôžička, ale účel ich použitia bol na bežnú spotrebu domácnosti a nevyhnutné výdavky. Odvolací sa stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa, podľa ktorých žalovaný svoje tvrdenie, ktoré malo byť obranou proti uplatnenému nároku, nepreukázal.

Námietky žalovaného uvedené v odvolaní sú totožné s jeho tvrdením, ktoré prezentoval v priebehu konania pred súdom prvého stupňa, preto sa odvolací súd s nimi osobitne nezaoberal a ohľadom týchto námietok odkazuje na vyššie uvedené odôvodnenie svojho rozhodnutia.

Na základe vyššie uvedeného odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 OSP, ako vecne správny, potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 OSP tak, že v odvolacom konaní úspešnej žalobkyňi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože si žiadne trovy neuplatnila.

Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov v senáte 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.